

Geslaagde geuren

Door het thema van dit nummer - Zintuigen - kreeg ik de Lancôme/Kecofa-zaak weer in het vizier. Die zaak gaat namelijk over geuren. In 2005 schreef ik in Product nummer 3 onder de titel 'Beschermd creativiteit' over deze zaak. De aanleiding voor mijn artikel was een opvallend arrest van het Gerechtshof te 's-Hertogenbosch. De zaak is uiteindelijk bij de Hoge Raad terechtgekomen. De Hoge Raad heeft het arrest van het Gerechtshof in stand gelaten. De uitspraak van het Gerechtshof - en hetgeen ik destijds schreef - geldt dus nog steeds. Maar wat heeft de Hoge Raad nu precies gezegd over geuren? (Want dat is nu geldend recht geworden).

Mr. M.C.H.I. van der Dussen

De feiten in de Lancôme/Kecofa-zaak

In de Lancôme/Kecofa-zaak maakte Lancôme bezwaar tegen de verhandeling door Kecofa van het parfum Female Treasure. Volgens Lancôme leek de geur Female Treasure sprekend op de geur Trésor van Lancôme en zou met de verhandeling ervan inbreuk worden gemaakt op auteursrechten van Lancôme. Het Gerechtshof nam inbreuk aan en heeft Kecofa er toe veroordeeld het parfum Female Treasure van de markt te halen. Kecofa is vervolgens in cassatie gegaan bij de Hoge Raad.

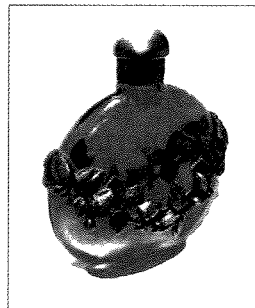
Cassatie

De Hoge Raad is het hoogste rechtscollege in Nederland. In cassatie kunnen slechts rechtsvragen aan de orde worden gesteld. De Hoge Raad doet geen nieuw onderzoek naar de feitelijke verhoudingen tussen partijen. De Hoge Raad is gebonden aan hetgeen door de lagere rechter omtrent de feiten is vastgesteld. Bij de Hoge Raad kan alleen geklaagd worden over schending van het recht en motiveeringsgebreken. De Hoge Raad vernietigt een uitspraak van een lagere rechter als volgens de Hoge Raad de lagere rechter het recht niet goed heeft toegepast of de uitspraak niet deugdelijk heeft gemotiveerd.

Oordeel Hoge Raad

In de Lancôme/Kecofa-zaak diende de Hoge Raad ondermeer de principiële vraag naar de beschermbaarheid van geuren te beantwoorden. Die vraag was nog nooit aan de Hoge Raad gesteld.

Uitgangspunt is dat in de Auteurswet niets staat over geuren. De Hoge Raad stelt evenwel voorop dat een geur/geurcombinatie wél een werk in de zin van de Auteurswet kan zijn. Voor de vraag of een geur daadwerkelijk in aanmerking komt voor auteursrechtelijke bescherming is dan beslissend, aldus de Hoge Raad, of een geur een voortbrengsel is dat vatbaar is voor menselijke waarneming en of het een eigen oorspronkelijk karakter heeft en het persoonlijk stempel van de maker draagt. De omstandigheid dat de eigenschappen van het menselijk reukzintuig aan het vermogen tot het onderscheiden van geuren



grenzen stellen en de mate waarin men afzonderlijke geuren kan onderscheiden van mens tot mens verschilt, is volgens de Hoge Raad géén beletsel voor auteursrechtelijke bescherming. De Hoge Raad merkt daarbij op dat voor de toepassing van het auteursrecht een geur niet kan worden vereenzelvigd met de stof of stoffen die de geur teweegbrengen. Bij een parfum dient de (beschermbare) geur dus te worden onderscheiden van het mengsel van stoffen waaruit het parfum is samengesteld en waaruit, wanneer het mengsel is blootgesteld aan de open lucht, de gasvormige geurstoffen vrijkomen die met het reukorgaan kunnen worden waargenomen.

Tot slot

In Nederland geldt nu dus dat geuren voor auteursrechtelijke bescherming in aanmerking kunnen komen. Frappant is dat de hoogste Franse rechter (Cour de Cassation) een paar dagen vóór de uitspraak van de Hoge Raad in notabene hét land van de parfums auteursrechtelijke bescherming voor een parfum afwees. Hoewel de Auteurswetten in alle EU-landen zijn gebaseerd op dezelfde Europese richtlijn(en) blijkt telkens weer dat ondanks geharmoniseerde regelgeving door rechters in verschillende landen in eenzelfde soort zaken toch verschillend wordt geoordeeld. In Frankrijk zou Lancôme de zaak tegen Kecofa waarschijnlijk hebben verloren.

Mw. mr. M.C.H.I. van der Dussen (foto) is advocaat en partner bij CMS Derks Star Busmann te Utrecht, sectie Intellectuele Eigendom en Informatietechnologie (e-mail: marcoline.vanderdussen@cms-dsb.com).

